

Till företag enligt intern sändlista

Marknadskontroll av lastbärande konstruktioner av stål och aluminium enligt SS-EN 1090-1

Boverket kommer under slutet av 2015 att påbörja marknadskontroll av lastbärande konstruktioner av stål och aluminium som omfattas av den harmoniserade standarden:

SS-EN 1090-1:2009+A1:2011 Utförande av stål- och aluminiumkonstruktioner - Del 1: Bedömning av bärverksdelars överensstämmelse med ställda krav¹.

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter i Sverige. Kontroll kommer att ske hos tillverkare och avser dokumentationskontroll.

Marknadskontrollen ger också Boverket tillfälle att ge information och vägledning om prestandadeklarationer, CE-märkning och byggproduktförordningen.²

Kanske besöker vi ert företag

Denna information har sänts till ett stort antal företag i branschen.

Boverket kommer under hösten att kontakta och besöka ett antal berörda företag och kanske kommer vi till er. Det är viktigt att vi från Boverket då får möjlighet att träffa den person hos er som är ansvarig för prestandadeklarationer, CE-märkning och för tillverkningskontrollen.

I detta brev hittar ni information om gällande bestämmelser och om hur marknadskontrollen kommer att gå till.

Om ni känner till företag som skulle ha nytta av informationen, men som inte har fått brevet, får ni gärna skicka det vidare till dem. Det går också bra att

¹ I detta brev benämns standarden som "EN 1090-1"

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG

upplysa Boverket om sådana företag och man får naturligtvis vara anonym. För att Boverket ska kunna ta med dem i detta projekt behöver vi upplysningar senast 26 oktober till e-postadressen på brevets sista sida.

Företagsbesök

Boverket kommer att besöka ett urval företag och i samband med det genomföra dokumentationskontroll.

Vid kontroll hos tillverkare vill Boverket ta del av följande dokumentation:

- prestandadeklaration (på svenska) och CE-märkningen
- dokumentation som visar hur tillverkaren bestämt produkttypen
- dokumentation som styrker tillverkarens styrning av tillverkningskontroll
- intyg från ett anmält certifieringsorgan om överensstämmelse för tillverkningskontrollen i fabrik

Vad händer efter besöket?

Boverket kommer att vid behov begära rättelse och i annat fall ge återkoppling om genomförd marknadskontroll. Boverkets kommunikation med enskilda företag skyddas av sekretess i de delar den berör uppgifter om enskildas affärs- eller driftförhållanden. Sker inte rättelse ska Boverket besluta om föreläggande om rättelse. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite. Beroende på bristernas karaktär kan det även bli aktuellt med försäljningsförbud (tillbakadragande) av produkten. Boverkets beslut i marknadskontrollärenden är alltid offentliga.

Överträdelse av bestämmelserna om CE-märkning kan leda till böter vid oaktsamhet eller uppsåt.

Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen.

När samtliga företag som omfattats av kontrollen har gjort eventuella rättelser kommer Boverket att sammanfatta projektet i en rapport som publiceras på marknadskontrollsidorna på myndighetens webbplats.

Om gällande regelverk

Sedan 1 juli 2013 ska byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard vars samexistensperiod löpt ut vara försedda med en prestandadeklaration och CE-märkning som överensstämmer med kraven i byggproduktförordningen. Det behövs för att produkterna ska få säljas inom EU samt inom övriga länder som är anslutna till den inre marknaden.

I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt europeiskt sätt att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning av väsentliga egenskaper finns i harmoniserade standarder.

Den 1 juli 2014 löpte samexistensperioden för EN 1090-1 ut och det blev då obligatoriskt med prestandadeklaration och CE-märkning av de byggprodukter som omfattas av standarden.

Begreppet "tillverkare"

En tillverkare är varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, eller låter tillverka, en byggprodukt och saluför denna produkt under eget namn eller varumärke.

Man är ingen tillverkare enligt byggproduktförordningen om man tillverkar en produkt men inte tillhandahåller den under eget namn eller varumärke.

Man är inte heller tillverkare om man anlitas för att ändra en byggprodukts prestanda åt någon annan, som i sin tur tillhandahåller produkten under eget namn eller varumärke. Då säljer man en tjänst, inte en produkt.

Byggarbeten som utförs på byggarbetsplatsen (exempelvis svetsning, kapning, håltagning) räknas inte heller som tillverkning av byggprodukter i byggproduktförordningens mening.

Tillverkarens och det anmälda organets uppgifter

Det är tillverkarens uppgift att upprätta all nödvändig dokumentation. För produkter som omfattas av EN 1090-1 gäller system 2+ för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda. Det innebär bland annat att:

Tillverkaren ska utföra

- en bedömning av byggproduktens prestanda (utifrån provning, inkl. stickprov, beräkning, tabellerade värden eller beskrivande dokumentation av produkten)
- tillverkningskontroll i fabrik
- provning av stickprov som tagits av tillverkaren i tillverkningsanläggningen enligt fastställd provningsplan

Tillverkaren ska vända sig till ett anmält organ för att få sin tillverkningskontroll certifierad. Med certifiering menas att ett anmält organ utfärdar ett intyg om överensstämmelse för tillverkarens tillverkningskontroll. För att kunna utfärda ett sådant intyg gör det anmälda organet en första besiktning av tillverkningsanläggningen och tillverkningskontrollen i fabrik, samt övervakar, bedömer och utvärderar fortlöpande tillverkarens tillverkningskontroll.

Det intyg som tillverkaren fått för sin tillverkningskontroll avser deras tillverkningsanläggning. Har tillverkaren flera tillverkningsanläggningar ska det anges i intyget.

Prestandadeklaration och CE-märkning

Tillverkaren ska upprätta en prestandadeklaration och CE-märka produkten innan den tillhandahålls för första gången på marknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt.

Prestandadeklarationen ska vara upprättad i enlighet med mallen och instruktionerna i byggproduktförordningens bilaga III. Länk finns på Boverkets webbplats.

Beroende på vem som upprättat vad i en komponentspecifikation anges i EN 1090-1 fyra metoder, ”Metod 1, Metod 2, Metod 3b och Metod 3a”. Vilken metod som är tillämplig ska framgå av intyget om överensstämmelse för tillverkarens tillverkningskontroll och har betydelse för prestandadeklarationens och CE-märkningens innehåll.

I de fall prestandan anges genom en hänvisning till tillverkningsdokumentation och/eller konstruktionsberäkningar, ska de relevanta dokumenten som huvudregel bifogas prestandadeklarationen.³

Genom att upprätta prestandadeklarationen ska tillverkaren ta ansvar för att byggprodukten överensstämmer med angiven prestanda.

För produkter som säljs i Sverige ska prestandadeklarationen vara på svenska.

Vid frågor: Om ni har frågor om marknadskontrollen, eller vill tipsa oss om företag som också borde få denna information går det att kontakta Boverket via e-postadressen marknadskontroll@boverket.se, ange dnr 2808/2015	Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll: http://www.boverket.se/ce http://www.boverket.se/SS-EN_1090-1 
--	---

³ Om det rör sig om en business-to-business transaktion och beställaren anser att de inte behöver få tillbaka sin komponentspecifikation, ska tillverkaren ändå bevara den tillsammans med prestandadeklarationen i original tio år efter det att byggprodukten har släppts ut på marknaden.